

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Europæisk samarbejde på ungdomsområdet (2010-2018)

(2016/C 120/06)

Ordfører: Csaba BORBOLY (RO/EPP), formand for regionalrådet i Harghita**Basisdokument:** Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Udkast til fælles rapport 2015 fra Rådet og Kommissionen om gennemførelse af de nye rammer for det europæiske samarbejde på ungdomsområdet (2010-2018)

COM(2015) 429 final

POLITISKE ANBEFALINGER

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG

1. Det Europæiske Regionsudvalg glæder sig over, at Kommissionen har erkendt vigtigheden af, at man på ungdomsområdet styrker udarbejdelsen af politiske strategier, der bygger på fakta og solid dokumentation, og så effektivt som muligt koordinerer EU's indsats og ressourcer regionalt og nationalt med det formål at nå målene for ungdomspolitikken;
2. bakker i særdeleshed op om Kommissionen, som finder det nødvendigt inden for rammerne af samarbejdet på ungdomsområdet for perioden 2016-2018 at reagere hurtigt — så vidt som muligt og ved hjælp af en tilpasning af politiske strategier — på nye udfordringer som f.eks. integration af unge flygtninge og udbredelse af ekstremisme blandt unge;
3. glæder sig på baggrund af dette særligt over fordelene ved EU-rammen for europæisk samarbejde på ungdomsområdet (2010-2018), da den forbedrer samarbejdet mellem EU-medlemsstaterne og deres lokale og regionale myndigheder og udvider og åbner op for det europæiske integrationsprojekts muligheder og fordele for unge; opfordrer derfor Kommissionen til at udvide og videreudvikle rammen for perioden efter 2018;
4. er enig i, at sikring af lige muligheder, fremme af social integration og forbedring af unges konkurrencedygtighed på arbejdsmarkedet samt fremme af et aktivt medborgerskab (de unges deltagelse), styrkelse af socialpædagogisk arbejde, ikke-diskrimination og interkulturel forståelse også fremover skal stå i centrum for ungdomspolitikens mål;
5. udtrykker dog bekymring over, at Kommissionen ikke henviser til de lokale og regionale myndigheders rolle inden for ungdomspolitikken, selv om det står klart, at det i de fleste medlemsstater, hvor der eksisterer nationale politikker vedrørende ungdomsspørgsmål, er de lokale og regionale myndigheder, der i forskellig udstrækning har en afgørende kompetence på dette område;
6. værdsætter Eurostats indsats for at frembringe og koordinere datasæt om en række faktorer vedrørende ungdomsspørgsmål;
7. opfordrer Kommissionen til systematisk at undersøge den territoriale indvirkning af ungdomspolitikken på subnationalt niveau eller i det mindste på NUTS 2-niveau; mener med henblik på at styrke regionernes rolle i implementeringen af EU's ungdomsstrategi yderligere, at det er nødvendigt inden for rammerne af den åbne koordinationsmetode at udvikle målbare indikatorer, konkrete ungdomsrelaterede handlingsplaner, der involverer alle myndighedsniveauer, og stærke partnerskaber mellem ungdomsorganisationerne og de offentlige myndigheder;

8. mener efter samråd med de berørte parter, at Erasmus+-programmet og ungdomsgarantien ganske vist er vigtige instrumenter til at nå de strategiske mål, men at problemerne er meget mere komplekse, og at EU's indsats på ungdomsområdet allerede nu strækker sig langt ud over disse to effektive instrumenter, som nok synes effektive, men som har vist sig at være utilstrækkelige, da ungdomsgarantien stadig ikke gennemføres fuldt ud. Særligt hvad angår udsatte unge fremhæver udvalget det nødvendige i at udvikle støtteinitiativer for de unge, som kommer fra de sociale bistandssystemer, og som 18-årige risikerer at stå uden nogen form for hjælpeforanstaltninger, der kan støtte dem i deres overgang til voksenalderen; fremhæver derfor, at man på passende vis bør gøre de øvrige oplysninger om resultaterne på det ungdomspolitiske område tilgængelige, navnlig når det gælder spørgsmål som ungdomsarbejdsløshed og social inddragelse, hvilket ligeledes ville hjælpe med at afgøre, om det ville være på sin plads at yde særlig støtte fra de europæiske struktur- og investeringsfonde allerede fra indeværende programmeringsperiode. I lyset af kompleksiteten og omfanget af de udfordringer, som vi står over for, bør ungdomspolitikken indarbejdes i alle EU's politikker i en tværsektoriel tilgang, eftersom disse politikker ikke blot kan tjene til at finde løsninger på de problemer, som vedrører de unges verden, men også til at skabe et grundlag for en ny økonomisk vækst. Derudover kan genopdagelsen af traditioner og håndværk repræsentere nye beskæftigelsesmuligheder. Der skal ligeledes fortsat arbejdes intensivt på at fremme udvekslingen af god praksis for de unges deltagelse og inden for det socialpædagogiske arbejde mellem medlemsstaterne og de lokale og regionale myndigheder. Endvidere bør de økonomiske argumenter for uddannelse og erhvervsuddannelse, der blev drøftet på mødet i Rådet for Uddannelse, Ungdom, Kultur og Sport den 12. december 2014⁽¹⁾ i forbindelse med midtvejsevalueringen af Europa 2020-strategien, nu omsættes til konkrete investeringer i uddannelse som en del af EU's langsigtede ungdoms- og vækst dagsordener;

9. glæder sig over, at Kommissionen har forbedret sin information til unge jobsøgende via Eures-systemet, der formidler oplysninger om ledige stillinger, og at den har iværksat initiativet »Dit første Eures-job«, der hjælper unge med at søge job i udlandet. Udvalget glæder sig ligeledes over, at Kommissionen har truffet konkrete foranstaltninger til at efterkomme Rådets henstilling om en kvalitetsramme for praktikophold med henblik på at udvide Eures-portalen til også at omfatte praktikophold. Regionsudvalget opfordrer medlemsstaterne til i større udstrækning at udnytte de muligheder, som disse værktøjer giver;

10. beklager, at de unges direkte politiske engagement er faldet (især i form af valgdeltagelse) og er lavere i forhold til tidligere generationer, men glæder sig over, at mange unge udviser en interesse i at engagere sig som aktive medlemmer i deres lokalsamfund i form af medlemskab i organisationer, via onlineværktøjer (sociale medier) eller ved at yde frivilligt arbejde. For så vidt er det glædeligt, at Kommissionen og medlemsstaterne ønsker at bruge nye former for deltagelse i de demokratiske processer samt adgang til politisk beslutningstagen inden for rammerne af EU's ungdomsstrategi; de unge skal også have mere information om deres ret til at foreslå og støtte et europæisk borgerinitiativ;

11. opfordrer Kommissionen til at undersøge god praksis i medlemsstaterne og regionerne med hensyn til formidling af politisk viden og til at sænke alderen for stemmeberettigelse og mere specifikt disse to elementers direkte og indirekte indflydelse på de unges politiske engagement samt udviklingen i deres vilje til at engagere sig under streng hensyntagen til medlemsstaternes beføjelser, hvad angår undervisningsindhold og udformning af uddannelsessystemet. Resultaterne af denne undersøgelse bør efterfølgende viderefremmes til medlemsstaterne og regionerne;

12. mener, at ungdoms- og sportsorganisationerne spiller en særdeles vigtig rolle for uddannelsen i aktivt medborgerskab, når de opererer inden for formelle rammer og inden for rammerne af ikke-formelle og uformelle uddannelsesforløb uden for skolen, eftersom de i stor udstrækning bidrager til udviklingen af de unges evne til at engagere sig og til at forbedre kvaliteten af beslutningsprocesserne. Udvalget mener derfor, at det er vigtigt at yde støtte til disse organisationer;

13. understreger desuden behovet for at identificere og afdække ustrukturerede ungdomsfællesskaber, der samler stadig flere unge, bl.a. takket være ansvarlig brug af de sociale medier. Der er ofte tale om unge, der har svært ved at få adgang til de forhåndenværende muligheder, og som ikke har ressourcer til at indgå i en dialog med institutionerne;

14. er enig i, at et socialpædagogisk arbejde af høj kvalitet er vigtigt, og at der er behov for at udvikle dets evne til at reagere på sociale, adfærdsmæssige og teknologiske forandringer; i denne sammenhæng er det også vigtigt fortsat at støtte anerkendelsen og synliggørelsen af ikke-formel og uformel læring inden for det socialpædagogiske arbejde;

⁽¹⁾ Pressemeldelse fra det 3358. møde i Rådet for Uddannelse, Ungdom, Kultur og Sport <http://www.consilium.europa.eu/en/workarea/downloadAsset.aspx?id=40802190967>.

15. udtrykker bekymring over, at det socialpædagogiske arbejde, der som regel også hører under de lokale myndigheders ansvarsområde i flere medlemsstater, har været genstand for budgetnedskæringer i hele Europa, på trods af at stadig flere unge trues af fattigdom og udstødelse, og at unge i stigende grad har en sundhedsskadelig adfærd og dermed forbunden dødelighed, hvilket burde føre til en udvidelse af dette arbejde. Især er det vigtigt, bl.a. ved at tilskynde til fysisk aktivitet, at fremme positive livstile, som dæmper op for brug af rusmidler, alkoholmisbrug, tobaksrygning og overvægt. Samtidig er det vigtigt at foreslå proaktive politikker, der giver de unge — samlet i foreninger eller individuelt — muligheder for personlig og faglig udvikling, som sætter dem i stand til at »skabe nye former for sociale relationer« (hvidbogen om ungdom, 2001);

16. opfordrer indtrængende — som en reaktion på den nuværende migrationskrise og inden for rammerne af den europæiske dagsorden for migration — til at sikre direkte tilgængelige finansielle ressourcer til lokale og regionale myndigheder med henblik på at gøre dem i stand til at opfylde deres forpligtelser med hensyn til migration og integration;

17. mener, at migration af unge fra mindre udviklede europæiske regioner eller fra de regioner, der er hårdest ramt af den økonomiske krise, underminerer den territoriale og sociale samhørighed og fører til alvorlige demografiske udfordringer. Udvalget understreger, at der for at fremme vækst og beskæftigelse i disse regioner, hvilket er nøglen til at forhindre unges flugt og den efterfølgende hjerneflugt, er behov for støtte, i form af bl.a. interregionale partnerskaber og direkte lokale og regionale tiltag gennem konkrete foranstaltninger, der finansieres af ESI-fondene;

18. mener, at udveksling af god praksis inden for tværsektorielt samarbejde til støtte af de unge er et vigtigt instrument, da det gør det muligt for medlemsstaterne og de lokale og regionale myndigheder samt ungdomsrepræsentanter at lære af hinanden. Derudover fremmer initiativer som f.eks. »Euro-Middelhavsungdomsplatformen« og »Det Europæiske Ungdomsforum« dialogen om emner som fremme af livslang læring og europæisk mobilitet, undervisnings- og beskæftigelsespolitikker og ligestilling mellem kønnene;

19. foreslår, at der udvikles en basispakke, som hver EU-medlemsstat så vidt muligt garanterer sine unge. Denne pakke kan sætte fokus på adgangen til højhastighedsinternet, på muligheden for at tilegne sig et andet fremmedsprog på et niveau, der som et minimum svarer til niveau B2 inden for det offentlige uddannelsessystem, på erhvervsvejledning og en vedvarende mentorordning, på chancen for passende engagement i frivilligt arbejde, på fremme af forberedelsen til et første job og på de fleksible og tilgængelige finansieringsformer, som gennemførelsen af studier med karrieremuligheder kræver. Udvalget opfordrer samtidig Kommissionen til at træffe tiltag med henblik på at sikre alle unge i EU, der er interesseret i at få en uddannelse, adgang hertil, samt en »minimumsgaranti for kvalifikationer og kompetencer«, som vil være anerkendt og gyldige i alle medlemsstater, og som gør dem i stand til at få adgang til og fuldføre en minimumsuddannelse ledsaget af et passende kvalifikationsniveau, og at disse kompetencer understøttes af relevant validering, som anerkender merværdien af den aktivitet, som de unge udfolder i ikke-formelle rammer;

20. konstaterer, at der er behov for at gennemføre undersøgelser i de forskellige regioner i Europa for at få et bedre overblik over de unges situation med hensyn til bolig og dennes beboelighed. Det er således særlig nødvendigt, at der på dette område udveksles god praksis og udarbejdes handlingsplaner på lokalt niveau, idet det kan konstateres, at der i adskillige regioner er overskud af boliger, mens boligparkens kvalitet i mange regioner ikke sikrer de unge rimelige vilkår, og ekstremt høje priser i andre regioner udelukker de unge. Der bør derfor på baggrund af relevante data udarbejdes fornuftige handlingsplaner, som sigter mod at forbedre unges adgang til gode boligforhold. Især foreslås det at reservere en kvote af de offentlige boliger til unge, tilskynde former for solidarisk naboskab og samliv mellem ældre, som kan klare sig selv, og unge (co-housing) samt støtte unges køb af bolig med lavt forrentede lån;

21. understreger nødvendigheden af at undersøge, hvordan man på det ungdomspolitiske område kan tackle udfordringer som f.eks. matchning af færdigheder med arbejdsgivernes behov og de behov, der eksisterer i de produktionsmæssige og territoriale omgivelser, også med henblik på nedbringelse af de høje ungdomsarbejdsledsald, lige muligheder for unge, der bor i små kommuner i perifere og ultraperifere områder, øområder og landdistrikter, og som konfronteres med demografiske udfordringer, og fremme af erhvervsuddannelsesinitiativer, der er tilpasset de særlige regionale forhold og specifikke kompetencer, samt udveksling af god praksis på området, også med opvurdering af de manuelle erhverv; understreger, at matchning af kvalifikationer med arbejdsgivernes behov er en vigtig faktor i forbindelse med ungdomsarbejdsledsald og videreudvikling af unges karrieremuligheder; fremhæver betydningen af at finde frem til procedurer, som også garanterer validering og certificering af de kompetencer, som de unge opnår i de ikke-formelle uddannelsesforløb og ved frivilligt arbejde, som gør det muligt at udnytte disse kompetencer ved indslusningen på arbejdsmarkedet; opfordrer til, at der lægges yderligere vægt på dette spørgsmål, og at der appelleres til virksomhedernes sociale ansvar for at få dem til at leve sig ind i de vilkår, der gælder for de unge, som ikke alene er dagens og morgendagens arbejdskraft, men også de potentielle kunder for virksomhedernes tjenesteydelser og produkter;

22. anser det for nødvendigt inden for rammerne af ungdomspolitikken på såvel medlemsstatsniveau som på lokalt og regionalt niveau, fortsat at være særlig opmærksom på problemer, såsom fremme af Europas grundlæggende, kristne kulturværdier, diskrimination af unge på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap og seksuel orientering, samt på udarbejdelsen af foranstaltninger, der bør træffes i den forbindelse. Det gælder også de særlige problemer, som unge, der tilhører nationale eller etniske minoriteter, kan støde på;

23. opfordrer de berørte regionale og lokale myndigheder til i overensstemmelse med den nationale lovgivning og de europæiske principper at sætte alt ind på at bevare uddannelsesinstitutioner, hvor der undervises på de nationale eller sproglige mindretals modersmål, og oprette nye sådanne institutioner. Udvalget opfordrer medlemsstaterne til at sørge for, at unge fra sproglige eller nationale mindretal, under hensyn til deres særlige situation hvad angår uddannelse, tilbydes uddannelsesløsninger, der sætter dem i stand til effektivt at tilegne sig landets officielle sprog i overensstemmelse med principperne om flersprogethed og ikkeforskelsbehandling;

24. mener, at det er en prioritet hurtigst muligt at iværksætte en handlingsplan over for den stigende forekomst af kønsbaseret vold blandt de unge, og at denne handlingsplan bør se på betydningen af effektiv samundervisning i alle EU-landene;

25. bemærker, at de unge kun har begrænset adgang til de finansieringskilder, som er nødvendige for, at de kan starte egen virksomhed, betale for husleje og fortsætte deres studier; mener derfor, at det er vigtigt, at de lokale og regionale myndigheder søger lokale løsninger, som kan bidrage til dels at øge den pågældende regions konkurrenceevne, dels at fremme lige vilkår for unge betydeligt;

26. understreger derfor behovet for at tilskynde former og rum, som samler unge, iværksat af lokale aktører i partnerskab med bl.a. private foretagender, der er i stand til at forstå behovene hos den unge målgruppe og omdanne dem til muligheder for fremtidig beskæftigelsesegnethed, afprøvning af iværksætterfærdigheder og udvikling af aktiv deltagelse;

27. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til — idet der er tale om arbejdsret, normer for beskyttelse på arbejdspladsen og lovgivning vedrørende frivilligt arbejde — at sikre, at unge informeres behørigt og beskyttes i nødvendig grad, hvis de udøver erhvervs-mæssig virksomhed eller udfører frivilligt arbejde, eller hvis de gennemfører praktikophold eller erhvervspraktik i deres opholdsland eller i en anden medlemsstat end den, de sædvanlig har bopæl i. I denne sammenhæng foreslår udvalget, at man baserer sig på allerede etablerede netværk, såsom Europe Direct, Eurodesk eller Eures, og på lokale myndigheder, som er de vigtigste ungdomspolitiske aktører på regionalt plan;

28. understreger, at der bør udvises stor forsigtighed med hensyn til beskyttelse af unge, der udfører frivilligt arbejde eller er aktive på arbejdsmarkedet, og anmoder regionerne om at undersøge, hvilke muligheder der er for samarbejde i form af gensidig læring og udveksling af bedste praksis på dette område; ønsker endvidere at understrege nødvendigheden af at styrke det frivillige arbejdes sociale og civile værdi, som det er tilfældet med civiltjenesten for unge;

29. mener, at det vil være hensigtsmæssigt at undersøge dels hvordan nye sociale værdier og fællesskabsværdier — f.eks. miljøbevidsthed med hensyn til bæredygtig og energieffektiv produktion, engagement på lokalt plan, støtte til udsatte personer og værdsættelse af håndværksaktiviteter — kan fremme unges deltagelse og vellykkede integration i samfundet, dels hvordan man kan fremme og støtte familiens fundamentale rolle som primær støtte for den enkeltes sociale og økonomiske vækst; anbefaler en forbindelse til og en omtale af familien i de nye mål for bæredygtig udvikling (FN). Støtteforanstaltningerne refererer til både den oprindelige familie, nye familier og familier under etablering. Foranstaltningerne vedrører familiebeskyttelse, støtte til familienstiftelse og forældreskab, navnlig i regioner, der står over for demografiske udfordringer;

30. de overvejende landlige regioner bør rette særlig opmærksomhed mod deres unge indbyggere, som er et betydeligt strategisk aktiv for disse regioner, arbejde for, at de forbliver i landområderne, konsolidere deres muligheder for at blive boende i disse ofte meget sparsomt beboede områder og så vidt muligt sikre, at landbrugsaktiviteterne kan overleve i områderne med traditionelle driftsteknikker — og med en passende uddannelsesindsats — som respekterer miljøet og principperne for en bæredygtig økonomi, uden at dette går ud over disse metoders finansielle bæredygtighed og økonomiske rentabilitet;

31. mener, at de foranstaltninger, der vedtages isoleret af de enkelte medlemsstater på det ungdomspolitiske område, ikke altid er tilstrækkelige, og at deres koordinering ofte er tilfældig. Udvalget tilslutter sig i den forbindelse forslaget om, at der er behov for større engagement og flere foranstaltninger på europæisk plan for at forbedre koordineringen, fremme harmonisering og udnytte mulige synergier, navnlig i betragtning af at den yngre generation er mere åben over for mobilitet og migration, og insisterer på nødvendigheden af at fremhæve de lokale og regionale myndigheders fremtrædende rolle i den reviderede politik;

32. finder det nødvendigt at styrke de unges rolle i de demokratiske processer, således at de får mulighed for at blive hørt. For at nå dette mål er det nødvendigt at fremme dialogen mellem de unge gennem inddragelse af civilsamfundet og navnlig ungdomsorganisationer, lokale myndigheder både enkeltvis og i sammenslutninger, uformelle grupper, Europe Direct-informationscentrene, som kan bidrage til en feedback mellem de unge og institutionerne, og NGO'er, der altid har været mere åbne for forandring og social innovation end resten af befolkningen og dermed kan være med til at stimulere en fornyelse af hele samfundet. Netop derfor understreger udvalget vigtigheden af at udvide den strukturerede dialog og bakker op om de nye initiativer, som Kommissionen har bebudet på dette område, for så vidt angår en forbedring af mulighederne for deltagelse for de unge generelt og for de organisationer, der repræsenterer dem. Udvalget understreger til slut, at det for at nå disse mål kan være hensigtsmæssigt at fastsætte strukturerede aktionslinjer, sådan som det var tilfældet for ungdomsgarantien gennem YEI;

33. understreger vigtigheden af at udvide den strukturerede dialog og støtter de nye foranstaltninger, som Kommissionen har planlagt på dette område, med hensyn til at øge muligheden for deltagelse — både for unge generelt og for de organisationer, der repræsenterer dem; gør opmærksom på, at især unge kræver kvalitetskriterier ved udformning af den strukturerede dialog, som på bedst mulig vis skal tages i betragtning under dialogprocessen. Dette omfatter bl.a. en partnerdialog »i øjenhøjde« og tilstrækkelige tidsressourcer. Unge skal deltage i meningsdannelsen på forskellige politiske niveauer inden for så mange politiske temaområder som muligt; især med hensyn til ungdomsbeskæftigelsesinitiativet kan det regionale perspektiv for de unges deltagelse styrkes i form af den strukturerede dialog;

34. finder det vigtigt at fremme integrationen af unge med handicap og at sikre, at disse får lige adgang til de muligheder, som medlemsstaterne og regionerne tilvejebringer;

35. understreger behovet for, at der i EU's og medlemsstaternes politikker gives prioritet til inklusion af risikotruede unge, såsom NEET-unge (unge, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse eller erhvervsuddannelse) og unge med indvandrerbaggrund, som i højere grad risikerer at havne i denne kategori;

36. mener i lyset af den aktuelle alvorlige terrortrussel i Europa og den politiske og religiøse radikaliserings, der desværre er ved at få tag i de unge, at man i tråd med EU's sikkerhedsdagsorden skal gøre det til en prioritet at øge deltagelsen i og tilliden til institutionerne med henblik på at forebygge vold, radikaliserings og ekstremisme samt sikre de unges ret til at leve i et mangfoldigt samfund baseret på europæiske demokratiske værdier, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder;

37. foreslår, at de europæiske lokale og regionale myndigheder udarbejder lokale og regionale strategier, som retter sig tydeligt efter især de unges specifikke problemer og muligheder — også under hensyntagen til ungdomspolitikker i EU og medlemsstaterne. I forbindelse med udarbejdelsen af disse planer skal man sørge for at øge mulighederne for gensidig læring og sikre, at målgruppen, dvs. de unge, deltager mest muligt i udformningen, implementeringen og vurderingen af planerne, og at gensidig læring fremmes. Samtidig understreger udvalget, at alle ungdomsstrategier og politikker skal indarbejde horisontale samarbejdstiltag til bekæmpelse af problemet med diskrimination på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap og seksuel orientering;

38. opfordrer Kommissionen til at fremme og støtte politikker for at udvikle iværksætterier blandt de unge inden for de kulturelle og kreative fag, skabe arbejdspladser og give et effektivt svar til alle de unge, som ønsker at omsætte deres lidenskaber til erhverv i den kulturelle sektor.

Bruxelles, den 11. februar 2016.

Markku MARKKULA

*Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg*
